

La Festa dels Premis de Santa Llúcia

La Festa literària de la Nit de Santa Llúcia, per a l'adjudicació de premis a obres catalanes, va ser iniciada a Barcelona el 1951 per l'editor Josep M. Cruzet (llibreria Catalònia, actual Casa del Llibre, i editorials Selecta i Aedos) i s'hi va incorporar el premi de novel·la que ja convocaven els editors Aymà.

El nom de Santa Llúcia li ve de la data del 13 de desembre, en què havia estat adjudicat anteriorment el premi "Crexells", el primer de novel·la catalana, instituït a la memòria d'aquest escriptor el 1928 pels seus companys de penya de l'Ateneu Barcelonès. Joan Crexells havia mort als 30 anys, el dia de Santa Llúcia del 1926.

La Festa literària va acollir el 1960 un nou premi de novel·la, el "Sant Jordi", instituït pel grup de persones que va fundar l'any següent l'entitat Òmnium Cultural, la qual ara compleix els 25 anys i és, de fa una colla d'anys, l'organitzadora de la Festa.

Aquesta Festa s'ha celebrat tradicionalment en forma de sopar literari i majoritàriament a diversos punts de la ciutat de **Barcelona** (1951-1969, 1971, 1975, 1980 i 1984; el 1970 no hi va haver acte públic).

A partir d'un cert moment, diverses Delegacions territorials d'Òmnium Cultural van demanar de celebrar-la fora de Barcelona, i així és com ha esdevingut la Festa de les Lletres Catalanes, tot mantenint el record dels seus orígens en els Premis de Santa Llúcia, així com la continuïtat amb la tradició anterior.

Les poblacions que han acollit fins ara la Festa són:

Tarragona (1972), **Vic** (1973), **Lleida** (1974, cinc-cents anys del llibre català), **Girona** (1976), **l'Espluga de Francolí** (1977, commemoracions diverses), **Badalona** (1978, cinquantenari de les Edicions Proa), **Reus** (1979), **Terrassa** (1981), **Tortosa** (1982), **Mataró** (1983), **Igualada** (1985) i **Sabadell** (1986, trenta-sisena celebració).

La celebració d'enguany, organitzada per la Delegació d'Òmnium Cultural a Sabadell, compta amb la participació de diverses entitats sabadellenques, encapçalades per l'Ajuntament de la Ciutat, per tal de fer possible tot un marc de celebracions culturals al voltant del sopar literari tradicional.

Els premis convocats per a la Festa d'enguany poden ser agrupats en: literaris tradicionals, infantils i juvenils, d'estudis i de comunicació, com en les darreres convocatòries.

Els de més llarga tradició són el "Sant Jordi", de novel·la; el "Carles Riba", de poesia, que enguany augmenta la dotació a 400.000 Ptes., i el "Víctor Català", de contes i narracions.

El segon bloc, el constitueixen els premis: "Josep M. Folch i Torres", de novel·les per a nois i noies, i el "Joaquim Ruyra", de narrativa juvenil (amb una dotació d'un milió i mig de Ptes.), junt amb el "Lola Anglada", de contes breus per a nois i noies. Hi ha també, com l'any passat, un premi per a poetes joves (d'edat compresa entre els 17 i els 26 anys), el "Salvador Espriu", i un altre de treballs sobre l'animació d'activitats en el temps lliure,

l'"Àngel Fàbregues".

En l'apartat d'estudis, hi ha el premi "Xarxa", d'assaig (de recerca o de creació, dotat amb 500.000 Ptes.); el premi "Francesc Eiximenis", d'assaig religiós (amb dotació incrementada a 200.000 Ptes.), i el "Fundació Congrés de Cultura Catalana", de biografia i estudis històrics (increment de dotació a 500.000 Ptes.)

Pel que fa a mitjans de comunicació, hi ha els premis: "Avui", de treballs periodístics publicats, i "Òmnium Cultural", de programes de ràdio i de televisió que hagin estat emesos.

Una de les particularitats d'aquesta Festa és l'adjudicació conjunta de premis diversos, convocats per entitats també diverses. Això, que ja era així de bon principi -quan l'editor Josep M. Cruzet va instituir la Festa el 1951-, continua vigent amb la intervenció, com a convocants, de les editorials Selecta, La Galera i Laia; de les fundacions Enciclopèdia Catalana, Pere Vergés, Josep Sans i Congrés de Cultura Catalana, i d'altres empreses i entitats com Premsa Catalana, Xarxa Cultural, Centre d'Estudis Francesc Eiximenis, Caixa d'Estalvis de Terrassa i Òmnium Cultural mateix, que és qui coordina la Festa i en vetlla l'organització.

Altres poblacions tenen demanada l'organització de la Festa per a anys vidents. Tot fa pensar, per tant, que si va començar com una acció més aviat testimonial i de resistència, tant el fet literari com la Festa mateixa s'han anat consolidant en el panorama cultural del poble català. ●

